

HANDLINGSSKAPENDE KAMPANJER - BARN OG UNGE

bypakke
GRENLAND

Innhold

1	Økonomiske rammer.....	3
2	Tiltak.....	3
2.1	Alle barn sykler – grunnleggende sykkelopplæring.....	3
2.2	På farta til skolen – skaper sykkelglede og friske barn.....	4
2.3	Sykkelvenlige skoler – reduserer sykkelbarrierer.....	5
2.4	I bike Kjølnes – gir kunnskap om ungdom og sykling.....	5
3	Sykkelsatsing over tid gir resultater!.....	6

I Bypakke Grenland er det to hovedmålgrupper for handlingsskapende kampanjer – bedrifter gjennom kampanjen «Min bilfrie dag» og barn og unge gjennom «Alle barn sykler», «På farta til skolen», «Sykkelvenlige skoler» og «I bike Kjølnes». Fysisk aktivitet er som kjent bra både for miljøet og gir bedre konsentrasjon og læring. Denne rapporten vil ta for seg det holdnings- og handlingsskapende arbeidet rettet mot barn og unge for å bidra til at man i årene fremmer økt fokus på spesielt sykkel som fremkomstmiddel for å avlaste biltrafikken.

1 Økonomiske rammer

De siste tre årene har det vært brukt 2,650 millioner kroner i det holdningsskapende arbeidet rettet mot barn og unge og sykkelbruk. Midlene har gått til blant annet opplæring og kampanjer med sikte på å øke andelen barn som sykler i og utenfor skoletiden. Det er også etablert en pool av sykler som lånes ut til skoler og barneharer slik at de som ikke har egen sykkel kan låne fra skolen ved ekskursionsjoner og liknende.

2 Tiltak

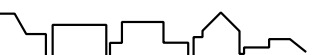
Holdnings- og handlingsskapende arbeid tar tid, og det fordrer arbeid på flere områder for å skape endring i adferd. Det er ikke nok bare å skape gode holdninger, men holdningene må omsettes til handling om vi skal nå målene om økt andel trafikk på kollektiv, gang og sykkel. Bypakke Grenland i samarbeid med «På sykkel i Telemark» jobber på flere måter for å endre holdninger til bruk av sykkel, samt skape handling som følge av holdningsendringene.

Figur 1: Grunnleggende sykkelopplæring er viktig for sykkelglede og trygghet

2.1 Alle barn sykler – grunnleggende sykkelopplæring

Alle barn sykler er grunnleggende sykkelopplæring for å skape tryggere barn på sykkel. Opplæring gjøres av en ekstern aktør som kommer med egne instruktører og omfatter fire dager for 4- trinn, med en avsluttende sykkelprøve og oppfølgingsdag et halvt år

etter. Samtlige barneskoler i bypakkekommunene deltar – totalt 26 skoler med 51 klasser i 2016.

I løpet av perioden har nærmere 5 000 elever vært gjennom denne opplæringen. Andelen ulykker med sykkel har også gått ned i de årene prosjektet har vart.

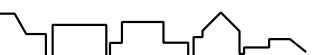
2.2 På farta til skolen – skaper sykkelglede og friske barn

Kampanje med målsetning om å få barn og unge (samt foresatte) til å oppdage gledene og helsefordelene ved å gå og sykle fremfor å bruke motoriserte transportmidler. Inneholder blant annet to-ukers kampanjer vår (sykkelturkampanjen) og høst (aktiv, trygg og miljøvennlig skolevei), der alle grunnskoler konkurrerer om å bruke beina til skolen. Resultatene fra hver elev føres på egne registreringskort som leveres inn til prosjektadministrasjonen.

Totalt deltar 44 skoler med nærmere 10 000 elever på denne kampanjen.

Figur 2: Siljan ungdomsskole har fått tak over sykkelparkeringen sin. Dette bidrar til at flere sykler

2.3 Sykkelvenlige skoler – reduserer sykkelbarrierer

I tillegg går skolene gjennom et program for å fjerne fysiske og psykologiske barrierer for bruk av sykkel til og fra skolen, og i forbindelse med uteundervisning/ekskursjoner. I den sammenheng har det blitt delt ut sykkelsett til skolene som deltar.

Syklene kan benyttes av elever som ikke har tilgang på sykkel, og slik tilrettelegges det for at skolene enklere kan bruke sykkel til ekskursjoner. I løpet av prosjektet er det delt ut totalt 380 sykler til de 37 grunnskolene som er med. Syklene brukes til ekskursjoner og skoleturer. I tillegg har prosjektet bidratt til utvidelse av sykkelparkering. Å ha en trygg plass å sette fra seg sykkelen er viktig for å få flere til å sykle. Totalt er det installert 2 500 sykkeloppstillingsplasser i perioden 2013-2016 ved hjelp av belønningsmidler.

Tilbakemeldingene fra skolene er at dette har bidratt til økning av sykkeltrafikk på skolene. Prosjektet har også to pilotskoler som har satt brukermedvirkning på dagsorden. Elevrådet ved Borge skole i Porsgrunn har hatt møte med kommunen for å se på hvordan skoleveien og nærområdet til skolen bedre kan tilrettelegges for å bidra til økt trygghet og skolesykling blant elever og ansatte. Det jobbes nå med å få på plass en sykkelgate mot skolen.

Figur 3: Et av sykkelsettene som er gitt til skolene fra Bypakke Grenland.. Her med setetrekk frabypakka som gjør det komfortabelt å sette seg på sykkelsetet.

2.4 I bike Kjølnes – gir kunnskap om ungdom og sykling

Det er kjent at andelen som benytter sykkel til og fra skolen avtar både på slutten av ungdomsskolen og på videregående skole. På Kjølnes i Porsgrunn ligger Kjølnes ungdomsskole og Porsgrunn videregående skole nært plassert. På begge skolene jobbes det med å utvikle kunnskap og erfaring med hvordan få unge til å fortsette å sykle på ungdomsskole og i videregående skole. Erfaringene skal etter hvert brukes i andre skoler. Som nevnt over har Kjølnes ungdomsskole en meget høy sykkelandel med hele 76 %. Skolen er en ressurs for Bypakke skolene ettersom de har både sentral for utlånsordning av sykler samt sykkelverksted.

– Vi har hatt kampanjer i mange år nå for å få de til å sykle, og særlig «I bike Kjølnes-aksjonen» har fått elevene til å tenne på ideen.

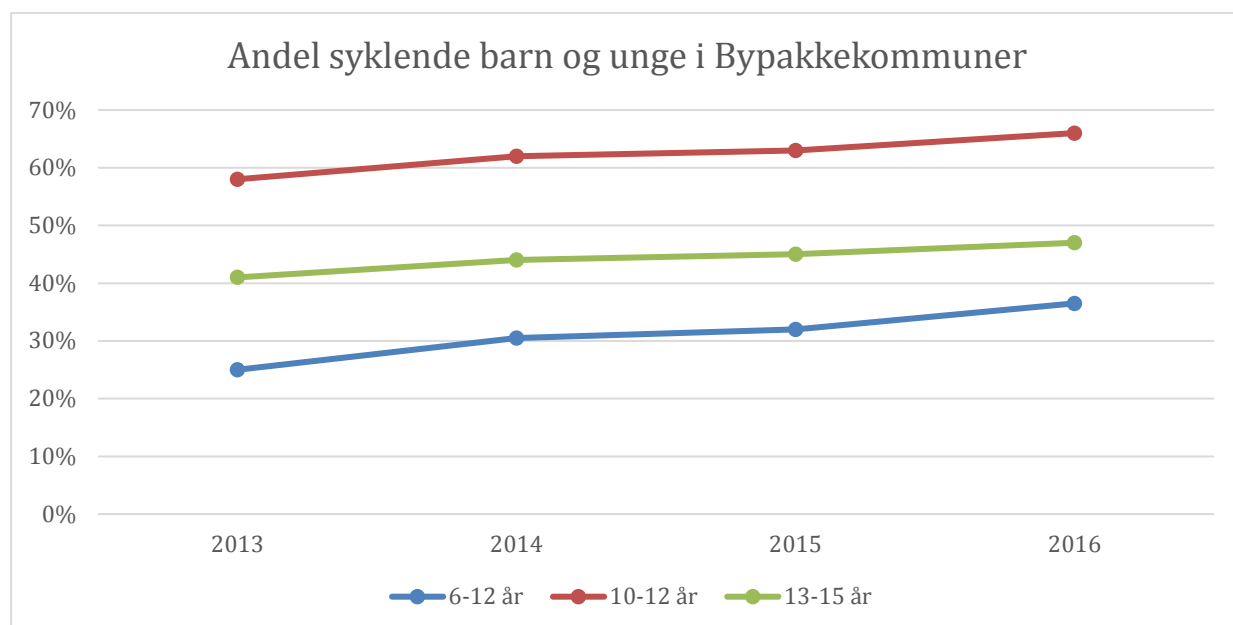
- lærer Carl Magne Isaksen

3 Sykkelsatsing over tid gir resultater!

Sykkelandelen blant barn og unge (6-12 år) i Norge var sommer 2013/2014 (1. april til 15. oktober) på 20 % viser tall fra Transportøkonomisk Institutt (TØI rapport 1413/2015). Vi har ikke regionspesifikke tall, ettersom reisevaneundersøkelsen som ble gjennomført samme periode er fra 13 år og oppover, og dermed ikke dekker store deler av målgruppen for prosjektet. Vi gjør oppmerksom på at innhenting av data i undersøkelsen til TØI er gjort fra foreldre, mens i undersøkelsen gjennomført i prosjektet er det barna som fyller ut målekort. Det gis også premiering til mest miljøvennlige klasse og skole samt beste syklende klasse og skole. Dette kan ha innvirkning på svarene som gis. Undersøkelsen har sterk oppslutning og er deltakelsen på 85 % på barneskolene og 70 % på ungdomsskolene.

I prosjektperioden har andelen som sykler ved skolene i Grenland vært økende i alle aldersgrupper. I alderen 6-12 år viser undersøkelsen at andelen syklende har økt med 11,5 prosentpoeng. Tar vi bort de yngste og ser på aldersgruppen 10-12 år har andelen syklende økt med 8 prosentpoeng. For de i aldersgruppen 13-15 år har andelen syklende økt med 6 prosentpoeng.

- Beste barneskole var Borge skole med en sykkelandel på 54 %.
- Kjølnes ungdomsskole ble best med 76 %. Gjennomsnittet på barneskoler er på 32 %, mens snittet på ungdomsskoler er på 46 %.

Dette er betydelig høyere enn landsgjennomsnittet fra TØI's rapport. Det virker dermed som at den store satsningen på sykkel gir uttelling på andelen syklende. Dette blir det spennende å se nærmere på ved en eventuelt ny rapport fra TØI om barns aktiviteter og daglige reiser.

Figur 4 Foto: Dag Jensen

VIL DU VITE MER?

www.bypakka.no

www.facebook.com/BypakkeGrenland

Samarbeid mellom: Telemark fylkeskommune, Skien kommune, Porsgrunn kommune, Siljan kommune, Jernbaneverket og Statens vegvesen.

